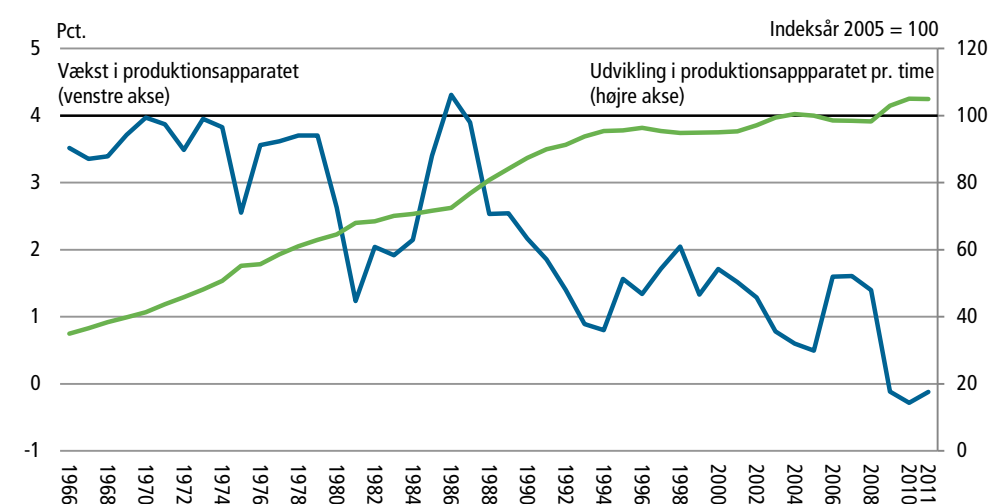

Historisk fald i produktionsapparatet

Væksten i virksomhedernes produktionsapparat er standset efter finanskrisen. Således har der været et fald på i gennemsnit 0,2 pct. i årene 2009, 2010 og 2011. Der har ellers ikke været negativ vækst i nyere tid. Den negative vækst kan forklares med et betydeligt fald i investeringsomfanget i perioden. Den følger efter perioden 1988 til 2008, hvor der var en gennemsnitlig årlig vækst på 1,5 pct.

Vækst i produktionsapparatet og udviklingen i produktionsapparatet pr. time

Anm.: Væksten i produktionsapparatet er beregnet som væksten mellem 1. januar det givne år og 1. januar det efterfølgende år.

Lavere vækst i produktionsapparatet siden 1988

Den gennemsnitlige årlige vækst i produktionsapparatet (netto beholdningen af fast realkapital eksklusive boliger) var minus 0,2 pct. i perioden 2009 til 2011 og bidrog dermed negativt til den gennemsnitlige vækst, som var 1,3 pct. for perioden 1988 til 2011. Dette er signifikant under væksthiveauet for perioden 1966 til 1988, hvor produktionsapparatet i gennemsnit voksede med 3,3 pct. Samme niveauskift i vækstraterne ses for bruttonationalproduktet (BNP), der i gennemsnit voksede med 2,7 pct. fra 1966 til 1988 og 1,5 pct. fra 1988 til 2011.

Sammensætningen af produktionsapparatet har ændret sig betydeligt siden 1966, idet aktiver med kortere levetid, fx hardware og software, har fået en større betydning. Det ses ved, at forbrug af fast realkapital for produktionsapparatet i gennemsnit udgjorde 10,3 pct. af BNP i perioden 1966 til 1987, mens det udgjorde 12,6 pct. i perioden 1988 til 2011. Der skal derfor reinvesteres i større omfang for at opretholde produktionsapparatet, hvilket kan bidrage til at forklare den aftagende vækst i produktionsapparatet.

Mere produktionsapparat pr. præsterede time

Selvom der har været negativ vækst i udviklingen i produktionsapparatet i perioden 2009 til 2011, har dette ikke medført mindre produktionsapparat pr. præsteret arbejdstime. Nedgangen i produktionsapparatet er blevet mere end opvejet af faldende præsterede timer. Således har de tilbageværende beskæftigede haft et større produktionsapparat til rådighed. Det faldende antal præsterede timer skal ses i sammen-

hæng med en betydelig tilpasning, gennem afskedigelser af medarbejdere under finanskrisen.

For perioden efter 1987 sker de største stigninger i produktionsapparatet pr. time i perioder med lavvækst i beskæftigelse og BNP, 1988-1993, 2001-2003 og 2009-2011. Således er det mere en svag udvikling i præsterede timer, som hæver produktionsapparatet pr. time end vækst i produktionsapparatet.

Begreber

Opgørelsen af fast realkapital omfatter bl.a. bruttobeholdning, nettobeholdning og forbrug af fast realkapital. Ved begrebet bruttobeholdningen forstås værdien af alle kapitalgoderne opgjort til genanskaffelsespriser for tilsvarende nye kapitalgoder – nyværdien. Nettobeholdningen afspejler markedsprisen af den faste realkapital, idet der i forhold til bruttobeholdningen er taget højde for slid samt teknisk og økonomisk forældelse. Forbrug af fast realkapital måler værdien af slid samt teknisk og økonomisk forældelse af den faste realkapital.

Fast realkapital

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2011*	2012*
	løbende priser, mia. kr.												
Bruttobeholdning	6 738	7 155	7 401	7 646	7 926	8 186	8 484	9 058	9 601	9 901	9 935	10 062	10 308
Forbrug af fast realkapital	204	214	223	231	240	246	257	273	299	298	298	297	..
Nettobeholdning	3 781	3 989	4 111	4 211	4 355	4 455	4 619	4 945	5 253	5 440	5 399	5 478	5 614
heraf produktionsapparatet	2 170	2 331	2 391	2 442	2 533	2 587	2 674	2 822	2 982	3 087	3 079	3 160	3 218
Boliger	1 611	1 658	1 720	1 769	1 822	1 868	1 945	2 123	2 271	2 352	2 319	2 317	2 396
Erhvervsbygninger	944	1 046	1 051	1 069	1 100	1 107	1 158	1 236	1 307	1 349	1 343	1 393	1 430
Øvrige arter	1 226	1 285	1 341	1 373	1 434	1 480	1 516	1 586	1 675	1 739	1 736	1 767	1 789
	2005 priser, kædede værdier, mia. kr.												
Bruttobeholdning	7 513	7 671	7 804	7 935	8 061	8 186	8 302	8 422	8 556	8 674	8 756	8 738	8 764
Forbrug af fast realkapital	216	224	229	234	242	246	253	261	267	272	268	266	..
Nettobeholdning	4 213	4 275	4 326	4 372	4 412	4 455	4 506	4 595	4 673	4 734	4 735	4 729	4 734
heraf produktionsapparatet	2 439	2 481	2 519	2 551	2 571	2 587	2 599	2 641	2 684	2 721	2 718	2 710	2 707
Boliger	1 774	1 794	1 808	1 821	1 841	1 868	1 906	1 954	1 990	2 013	2 017	2 019	2 028
Erhvervsbygninger	1 075	1 085	1 097	1 101	1 104	1 107	1 108	1 116	1 127	1 143	1 145	1 139	1 133
Øvrige arter	1 364	1 396	1 422	1 450	1 467	1 480	1 492	1 526	1 557	1 579	1 574	1 571	1 575

* Foreløbige tal.

Anm.: *Produktionsapparatet* er givet ved nettobeholdningen af den faste realkapital eksklusive boliger. *Øvrige arter* indeholder maskiner og inventar, trans-

portmidler, stambesætninger, software, kunstneriske originalværker og efterforskningsboringer. Bruttobeholdning og nettobeholdning er opgjort primo det angivne år, mens forbrug af fast realkapital refererer til hele året som periode.

Mere information

Tidsserier med fast realkapital på 69, 36a2, 19a2 og 10a3 erhvervsgrupperingerne, institutionelle sektorer samt for hele økonomien kan ses på www.dst.dk/stattabel/499. Se også www.statistikbanken.dk/14. Der kan findes tidsserier for opgørelsen af produktionsudstyret i form af fast realkapital i *Nationalregnskab 2011 november-version, der udkommer 9. november 2012* i abonnementsserien *Nationalregnskab og Betalingsbalance 2012:14* (Statistiske Efterretninger).

Kilder og metoder

Opgørelsen af fast realkapital finder sted enten med udgangspunkt i værdisætning af fysiske beholdninger eller ved PIM (*Perpetual Inventory Method*). Værdisætning af fysiske beholdningsstørrelser er benyttet for transportmidler samt helt overvejende for boliger og andet byggeri. PIM benyttes til opgørelse af maskiner og inventar, anlæg og software mv. Se en mere udførlig beskrivelse af kilder og metode på www.dst.dk/varedeklaration/72288.

Næste offentliggørelse

Fast realkapital 2013 udkommer uge 45 i 2013.

Henvendelse

Christian Gysting, tlf. 39 17 36 65, cgy@dst.dk
Tue Rasmussen tlf. 39 17 34 97, tra@dst.dk